

Epost: post@rovdyrvern.no

Rovviltnemnda region 3

Dato: 27.05.2026

Klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) på vedtak om lisensfelling av brunbjørn i region 3/Oppland 2026

Aktivt Rovdyrvern fremmer med dette klage på Rovviltnemnda i region 3 sitt vedtak av 19. mai 2026 om lisensfellingkvote på **fire brunbjørner** i region 3/Oppland. Organisasjonen har rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven §§ 28–29 og rovviltforskriften § 18, da vedtaket gjelder forvaltningen av en sterkt truet art og har betydelige konsekvenser for naturmangfoldet, allmennhetens interesser og Norges internasjonale forpliktelser.

Bjørnebestandens status og nasjonalt bestandsmål

Brunbjørn er klassifisert som sterkt truet i Norge. Det nasjonale bestandsmålet er fastsatt til 13 årlige ynglinger, men de siste årene har Norge kun hatt en vedvarende underoppnåelse som viser at bestanden ikke er i nærheten av å være levedyktig etter naturmangfoldloven § 5. Bjørnen er en grenseoverskridende bestand, og Norge er avhengig av innvandring fra Sverige for å opprettholde genetisk variasjon. Dette gjør enhver form for uttak særlig risikabel, og det stiller strenge krav til forvaltningens vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8–10.

Regionalt bestandsmål og rettslig betydning

Region 3 har et regionalt bestandsmål på null ynglinger av brunbjørn. Dette innebærer ikke at regionen skal være fri for bjørn, men at ynglinger ikke er målsettingen. Bestandsmålet fritar ikke regionen fra plikten til å sikre artens overlevelse nasjonalt, og det fritar heller ikke regionen fra å følge naturmangfoldlovens krav om kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsipp og vurdering av samlet belastning. Et regionalt bestandsmål på null gir ikke hjemmel for å felle bjørn i en region som allerede har svært lav tetthet og ingen ynglinger. Det gir heller ikke hjemmel for å bidra til en nasjonal underoppnåelse av bestandsmålet. Regionale bestandsmål kan aldri overstyre nasjonale mål eller Norges internasjonale forpliktelser.

Binner betydning og risikoen ved uttak

Binner er den begrensende faktoren for bestandens vekst. Felling av hannbjørn kan indirekte skade bestanden gjennom økt infanticid, forstyrrelse av sosiale strukturer og økt risiko for feilskyting av binner med unger. Selv om binner med unger formelt er unntatt fra lisensfelling, er risikoen for feilidentifisering godt dokumentert. I en region med svært få bjørner er denne risikoen særlig høy. Forvaltningen har ikke dokumentert hvordan den vil

sikre at uttaket ikke rammer binner eller indirekte påvirker binneres overlevelse. Dette er et brudd på naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

Historikk i region 3 og konsekvensene for etablering

Region 3 har gjennom mange år hatt en forvaltningspraksis som i realiteten har forhindret etablering av brunbjørn. Gjentatte lisens- og skadefellinger, uttak av streifdyr og lav toleranse for bjørn har gjort det umulig for arten å etablere seg. Dette er i strid med naturmangfoldloven § 5, som krever at arter skal forekomme i levedyktige bestander i sitt naturlige utbredelsesområde. Når regionen samtidig har et bestandsmål på null ynglinger, blir lisensfelling et virkemiddel som i praksis hindrer enhver mulighet for etablering, også i de områdene som i forvaltningsplanen er avsatt til rovvilt.

Manglende kunnskapsgrunnlag etter naturmangfoldloven § 8

Nemnda viser til at den har fått «den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen», men vedtaket dokumenterer ikke vurderinger av genetik, innavl, binneres status, nasjonal bestandsutvikling, risiko for feilskyting eller effekten av uttak i Sverige og Finland. Det foreligger ingen faglig vurdering av hvordan uttaket påvirker Norges mulighet til å nå bestandsmålet. Dette er et klart brudd på naturmangfoldloven § 8.

Føre-var-prinsippet etter naturmangfoldloven § 9

Når bestanden er sterkt truet og kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, skal føre-var-prinsippet slå inn. Nemnda gjør det motsatte: den åpner for felling uten å dokumentere at risikoen er akseptabel. Dette er i strid med § 9 og med Bernkonvensjonens krav om at uttak ikke skal true bestandens overlevelse.

Samlet belastning – nasjonal vurdering mangler

Naturmangfoldloven § 10 krever at forvaltningen vurderer samlet belastning på arten. Dette innebærer at alle lisensfellingskvoter i alle regioner må ses i sammenheng. For 2026 har flere regioner vedtatt høye lisensfellingskvoter, og summen av disse vedtakene utgjør en nasjonal overbeskatning av en sterkt truet art. Ingen av rovviltnemndene har vurdert hvordan deres vedtak påvirker den nasjonale bestanden. Region 3 kan ikke fatte vedtak isolert fra denne helheten. Dette er et alvorlig brudd på § 10.

Vilkårene for lisensfelling etter naturmangfoldloven § 18 er ikke oppfylt

Lisensfelling kan kun tillates dersom formålet er å forhindre skade, det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger, og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ingen av disse vilkårene er dokumentert. Det foreligger ingen konkret skadehistorikk i region 3 som tilsier behov for uttak. Det er ikke vurdert alternative tiltak. Det er ikke dokumentert at uttaket ikke truer bestanden. Dermed er vilkårene i § 18 ikke oppfylt.

Todelt målsetting og forvaltningsplanens områdeinndeling

Stortingets todelte målsetting krever at både beitenæring og rovvilt skal ivaretas. Region 3 har store beiteprioriterte områder, men også områder der rovvilt skal kunne forekomme. Vedtaket

om lisensfelling i hele regionen undergraver denne balansen og gjør det i praksis umulig for bjørn å etablere seg i de områdene som faktisk er avsatt til arten. Dette er i strid med rovviltforskriften § 3 og forvaltningsplanens intensjoner.

Internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen og CBD

Brunbjørn er strengt beskyttet etter Bernkonvensjonen. Uttak kan kun tillates dersom det er strengt nødvendig, ingen andre tilfredsstillende løsninger finnes, og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ingen av disse vilkårene er oppfylt. Norge er også forpliktet gjennom Konvensjonen om biologisk mangfold til å sikre levedyktige bestander av truede arter. Dagens praksis bryter med disse forpliktelsene.

Konklusjon

Vedtaket om lisensfelling av brunbjørn i region 3 er i strid med naturmangfoldloven §§ 5, 7, 8, 9 og 10, rovviltforskriften §§ 1, 3, 4, 7 og 10, Bernkonvensjonen, Norges forpliktelser etter CBD og Stortingets bestandsmål. Når vedtaket ses i sammenheng med de øvrige lisensfellingskvotene i landet, fremstår det som en del av en nasjonal praksis som er ulovlig og uforenlig med bevaringen av en sterkt truet art. Aktivt Rovdyrvern krever derfor at vedtaket oppheves i sin helhet.

Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 krever vi utsatt iverksettelse av vedtaket inntil klagen er endelig behandlet.

Ida Skjerden
for Aktivt Rovdyrvern (ARV)